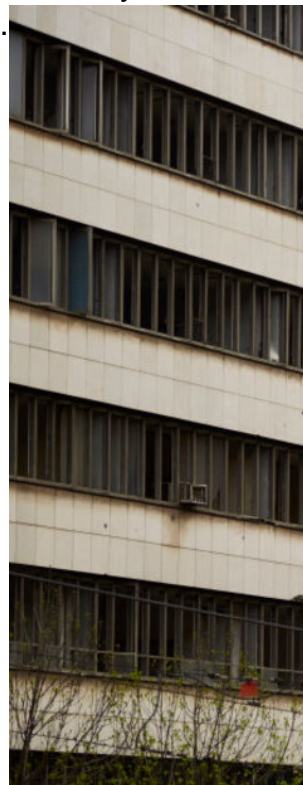

Зет бившег америчког председника Доналда Трампа Царед Кушнер планира градњу пословног објекта на месту зграде некадашњег Генералштаба која је оштећена у НАТО бомбардовању 1999. године. За многе Србе то је као да талибани желе да изграде луксузни стамбени комплекс на месту њујоршких Кула близнакиња, пише "Политико".

План укључује рушење зграде, која је до сада представљала незванични споменик страдању Србије током НАТО бомбардовања Београда 1999. године. На њеном месту би се уздизао комплекс луксузних станова и канцеларија у стилу Трампове куле.

Предлог је наишао на негодовање у Србији, углавном око историјског значаја зграде - посебно због чињенице да ће овај симбол преузети америчка компанија, блиска бившем, а можда и будућем председнику САД.

"Нечувено је да се место где су људи убијани и бомбардовани претвара у место са ђакузијима и коцкарницама", рекао је Александар Јовановић Ћута, опозициони политичар који је у фебруару први објавио информацију о плану обнове зграде Генералштаба.

Према документима који су објављени, преговори су у току најмање од 2022. Према условима предложеног споразума, српско министарство за инфраструктуру поклонило би "Кушнер реалти" (Kushner Realty) и "Атлантик инкјубејшн партнерс" (Atlantic Incubation Partners LLC) на период од 99 година без накнаде, што потом може да се претвори и у право својине.

Кушнер је потврдио вест тако што је поделио пројекцију будућег изгледа зграде на друштвеним мрежама.

Бомбардовање Генералштаба Војске Југославије

"Политико" подсећа да гласине о интересовању породице Трамп за овај објекат сежу још од 2013. године, када је тадашњи премијер Ивица Дачић рекао да је бивши амерички председник, у то време бизнисмен и ријалити звезда, заинтересован за изградњу луксузног хотела на тој локацији.

Гренел, који је био амбасадор у Немачкој и изасланик за Србију и 'Косово' током Трампове владавине, такође је предложио развој локације 2020. године, пошто се његов шеф спремао да се кандидује за реизбор.

Најновији предлог изашао је у јавност након што је Јовановић објавио процурела документа из којих се види да је Влада Србије овластила министра за инфраструктуру Горана Весића да потпише инвестициони уговор са Кушнеровом компанијом "Атлантик инкјубејшн партнерс". Ранији меморандум о разумевању потписан је у децембру 2022. са компанијом повезаном са "Кушнер реалти".

Јовановић и други опозиционари покренули су петицију против пројекта, сакупивши око 22.000 потписа, и најавили протесте како би спречили реализацију пројекта.

Балканска авантура Ричарда Гренела

Није било изненађење за Србе што се Гренел појавио као примарна веза између Кушнера и српске владе. Током периода у којем је био амбасадор и изасланик, Гренел је отелотворио Трампов стил дипломатије. У једном тренутку је "у шали" предложио да се спор између Србије и 'Косова' око тога како назвати језеро Газиводе, реши преименовањем у "Језеро Трамп".

'Влада Косова', оптужила га је да је организовао смену премијера Аљбина Куртија почетком 2020.

Док је Гренел управљао балканским делом плана, Кушнер је управљао Блиским истоком. Оба напора укључују финансијске подстицаје за потписивање споразума, укључујући кредите приватног сектора којима управља новоформирана америчка Међународна финансијска корпорација за развој (ДФЦ).

Током Трамповог мандата, ДФЦ је водио Адам Боелер, бивши Кушнеров цимер са факултета. Боелер је 2020. одржао конференцију за новинаре у Београду са председником Србије Александром Вучићем на којој је најавио отварање локалне канцеларије у граду. Разговарано је и о коришћењу средстава ДФЦ-а за улагање у зграду Генералштаба.

О Гренелу, који остаје близак Трампов савезник, шушка се као о потенцијалном државном секретару ако се бивши амерички председник врати у Белу кућу.

Откако су вести о плану процуриле, Гренел је служио као незванични портпарол пројекта на Балкану. У једном интервјуу је покушао да ублажи забринутост да пројекат има само комерцијални интерес.

"Упркос томе што немају дубоко разумевање балканске историје, сви укључени у пројекат веома су свесни његовог симболичког значаја. Пројекат ће укључивати споменик жртвама бомбардовања као своју жаришну тачку", рекао је он.

Српско одбијање Кушнерових развојних планова

Противници пројекта тврде да је један од разлога зашто су се преговори око реконструкције локације одвијали углавном иза затворених врата тај што би додељивање земљишта страним инвеститорима прекршило законе који зграду означавају као "културно наслеђе".

"Уколико озбиљно желе да крену са изградњом на локацији некадашњег Генералштаба, потребно је укинути најмање три посебна прописа", каже Бранислав Димитријевић, историчар уметности који је један од противника пројекта.

Он је објаснио да је конкретна локација у Улици кнеза Милоша на којој се зграда налази била намењена искључиво као административни или државни центар још од првих урбанистичких планова Београда у 19. веку и да није предвиђена за комерцијалне пројекте.

Зграда је 2005. проглашена заштићеним спомеником одлуком Завода за заштиту споменика културе. Али, управо је учешће америчке компаније у пројекту изазвало највише контроверзи.

"То је начин да се каже: 'Ми смо ваши западни господари и можемо да газимо по вашем наслеђу и вашим емоционалним ожиљцима за нашу личну корист'", рекао је Јовановић.

"Политико" указује да НАТО бомбардовање остаје емотивно питање у Србији, али наводи да, у Србији постоји жеља да негује добре односе са потенцијалном следећом америчком администрацијом.

"Теоретски, ако би Трамп био реизабран, то би дефинитивно побољшало однос Београда и Вашингтона. Ако Влада Србије рачуна да ће кроз овај пројекат унапредити односе са Вашингтоном, онда би могло доћи до неке уврнуте политичке симболике где рушење управо ове зграде води у нову еру у односима САД и Србије која превазилази прошлост", рекао је Игор Новаковић, истраживач Центра за међународне и безбедносне

ПОСЛОВЕ.

(РТ)